

ГІГІЄНА ДІТЕЙ, ПІДЛІТКІВ І МОЛОДІ

УДК 613.955

ОБҐРУНТУВАННЯ ГІГІЄНІЧНИХ ПРИНЦИПІВ КОНТРОЛЮ ЗА ПОКАЗНИКАМИ БЕЗПЕКИ ІГРАШОК З УРАХУВАННЯМ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

*Платонова А.Г.¹, Яцковська Н.Я.¹, Шкарбан К.С.¹, Саєнко Г.М.¹, Сомова Т.Є.²
¹ ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України», м. Київ
² Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів
та захисту споживачів, м. Київ*

Актуальність. Сучасні іграшки характеризуються різноманіттям, як за функціональним і віковим призначенням, так і кількістю використаних для їх виготовлення матеріалів (дерево, гума, латекс, метал, пластмаси, папір, картон, тканина різного походження, тощо) [1].

Значна роль у вивченні безпеки для здоров'я предметів дитячого асортименту відводиться хімічній безпеці, що було відзначено у Декларації ВООЗ, прийнятій на Будапештській конференції в 2004 році. Полімери на сьогоднішній день займають провідну позицію в списку матеріалів для виготовлення одягу, взуття, іграшок, меблів та предметів догляду за дітьми. Одним із шляхів зниження ризику розвитку порушень стану здоров'я дитячої популяції є ефективний нагляд за безпекою зазначених товарів, з якими дитина контактує майже з народження [2].

Розробка нових, вдосконалення та оптимізація існуючих гігієнічних принципів контролю за показниками безпеки для здоров'я дитячих іграшок з урахуванням чинного вітчизняного та міжнародного досвіду, узагальнення власних досліджень, відповідатиме процесу адаптації санітарного законодавства України до законодавства Європейського Союзу, що передбачено статтею 51 Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС і їх державами – членами.

Метою роботи було здійснити оцінку чинного вітчизняного та міжнародного досвіду та нормативно-правового забезпечення в частині збереження здоров'я дітей при виробництві, реалізації та використанні іграшок.

Матеріали та методи. Для досягнення мети проведено аналіз сучасного стану нормативного забезпечення в Україні та за кордоном щодо сучасних методичних підходів, показників і методів оцінки безпеки товарів дитячого асортименту на прикладі іграшок. Використовувались методи досліджень: інформаційно-аналітичні, соціологічні, математико-статистичні.

Результати та обговорення. Міжнародно-правовий рівень регулювання виробництва іграшок визначають конвенції, рекомендації, міжнародні договори України, її внутрішні та локальні нормативно-правові акти. Принцип 7 «Декларації прав дитини» передбачає забезпечення дитини можливістю ігор та розваг, які були би направлені на виховні цілі. У статті 31 Конвенції ООН «Про права дитини» встановлено право дитини на відпочинок і дозвілля, право брати участь в іграх і розважальних заходах, що відповідають її віку, та вільно брати участь у культурному житті та займатися мистецтвом [3]. Держави-учасниці Конвенції, серед яких і Україна, повинні сприяти праву дитини на всебічну участь у ігровій діяльності, дозвіллі та відпочинку.

Відповідно до статті 50 Конституції України [4] передбачено, що кожен має пра-

во на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди.

Основний Закон України декларує охорону державою дитинства. Відповідно до частини 6 статті 92 Конституції України, виключно законами України визначаються засади регулювання охорони дитинства, освіти, культури і охорони здоров'я. Закон України «Про охорону дитинства» [5] визначає охорону дитинства в Україні як стратегічний загальнонаціональний пріоритет і з метою забезпечення реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я, освіти, соціальний захист та всебічний розвиток.

Право власності дитини на майно, придбане батьками (одяг, інші речі особистого вжитку, іграшки, книги, музичні інструменти, спортивне обладнання тощо), призначене для її розвитку, навчання та виховання регламентується ст. 174 Сімейного кодексу України. Законодавець закріплює право власності дитини на іграшки та інше майно, але не конкретизує норму щодо обов'язкової відповідності товарів вимогам безпеки [6-7].

Задля прискорення вступу України до Світової організації торгівлі, реалізації положень Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та Європейським Союзом, підвищення якості і конкурентоспроможності української продукції, Кабінетом Міністрів України було затверджено план заходів щодо впровадження в Україні вимог директив Європейського Союзу, санітарних, екологічних, ветеринарних, фітосанітарних норм, міжнародних і європейських стандартів.

У країнах Європейського Співтовариства суворо контролюється обіг на внутрішньому ринку дитячих іграшок, введені досить суворі обмеження щодо використання певних матеріалів, компонентів і речовин для виробництва дитячих іграшок, призначених для певних вікових груп дітей.

Перша Директива 88/378/ЕЕС Європейського Союзу з безпеки іграшок була прийнята 3 травня 1988, друга – Директива 93/68/ЕЕС прийнята 22 липня 1993 і нова Директива 2009/48/ЄС з безпеки дитячих іграшок набула чинності 20 липня 2011 р.

У всіх Директивах простежується поступове посилення вимог щодо безпеки дитячих іграшок, в тому числі щодо відповідальності виробника за безпеку іграшок. Нова Директива 2009/48/ЄС обмежує кількість гранично допустимих шкідливих хімічних речовин, які містяться в матеріалах для виробництва іграшок.

В Україні під терміном «іграшка» (згідно Технічному регламенту безпеки іграшок) розуміється продукція (ігровий матеріал), призначена для гри з нею дітей віком виключно до 14 років.

Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами регламентують порядок комісійної торгівлі непродовольчими товарами та забороняє приймати для комісійного продажу в Україні іграшки для дітей віком до 3-х років та іграшкову зброю з пластиковими кульками [8].

Фахівці з господарського, сімейного та адміністративного права, стверджують, що в Україні ще не створено дієвого механізму щодо попередження ввозу та повної заборони на реалізацію небезпечних іграшок, що містять в собі небезпечні речовини [9].

З 2011 р. діє наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики №425, в якому зазначається, що дитячі іграшки були виключені з Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні у зв'язку зі введенням в дію 26 квітня 2010 р. Технічного регламенту безпеки іграшок, що розроблено відповідно до Директиви Ради Європейських Співтовариств від 03.05.1998 року щодо зближення законів держав-членів стосовно безпеки іграшок (88/378/ЕЕС). Оцінку відповідності іграшки вимогам цього Технічного регламенту (далі ТР) проводить виробник за власним бажанням, а підтвердженням є виключно Декларація відповідності.

В разі добровільного застосування Технічного регламенту, якість іграшок перевіряють на відповідність стандартів EN71, перелік яких наведено у таблиці 1.

Для виготовлення іграшок використовують такі види пластмас: амінопласти, полістирол, поліетилен, полівінілхлорид, пінополіуретан, капрон. З амінопластів виробляють транспортні іграшки, мозаїки, ляльковий посуд, набори для гри з піском, ін.

Таблиця 1. Перелік національних стандартів щодо якості іграшок.

№ п/п	Назва національного стандарту
1	ДСТУ EN 50088:2002 Безпечність електричних іграшок
2	ДСТУ EN 71-1:2005 Безпечність іграшок. Частина 1. Механічні та фізичні властивості
3	ДСТУ EN 71-2:2005 Безпечність іграшок. Частина 2. Займистість
4	ДСТУ EN 71-3:2005 Безпечність іграшок. Частина 3. Міграція певних елементів
5	ДСТУ EN 71-4:2005 Безпечність іграшок. Частина 4. Експериментальні набори для хімічних дослідів та аналогічних занять
6	ДСТУ EN 71-5:2005 Безпечність іграшок. Частина 5. Хімічні іграшкові набори, відмінні від експериментальних наборів для хімічних дослідів
7	ДСТУ EN 71-6:2005 Безпечність іграшок. Частина 6. Графічні умовні позначення для попереджувального вікового маркування

Асортимент іграшок з полістиролу включає побутові іграшки, будівельний матеріал, музичні іграшки, іграшки для гри з піском, транспортні іграшки, різні конструктори, космічні іграшки та ін. З поліетилену виготовляють: автомобілі різних марок, катери, ракетовози, вертольоти, відерця, формочки, совочки, лялькову посуд, ванночки, меблі, брязкальця, спортивні іграшки, новорічні ялинки та ін. Основне місце у асортименті полівінілхлоридних іграшок займають м'ячі та іграшки для ігор на воді і навчання дітей плаванню – круги, пояси, надувні човни, матраци, крокодили, жаби, лебеді, пінгвіни і т. п.

Асортимент іграшок з поролону включає фігурки людей і тварин, персонажів казок, різні ляльки, карнавальні й театральні іграшки. Площинні іграшки (зайченята, собачки, слони, кубики) призначені для дітей ясельного віку. З капрону виробляють головним чином іграшки для навчання плаванню та ігор на воді: надувні човни, круги, плавальні пояси та ін. [10].

У 2001 році Вірменія, Білорусь, Молдова, Казахстан, Таджикистан, Росія і Україна прийняли міжнародний стандарт ISO 8124-3-2001 по іграшкам (загальні вимоги до безпеки, методи випробувань, токсичні елементи в продукції для дітей). Стандарт передбачає конкретні вимоги та методи, пов'язані з токсичними металами (сурма, миш'як, барій, кадмій, хром, свинець, ртуть і селен), які містяться в матеріалах для виготовлення іграшок, за винятком компонентів, з якими

дитина імовірно контактувати не може. Наведені в стандарті ISO 8124-3-2001 гранично-допустимі концентрації (ГДК) важких металів співпадають з ГДК, які прийняті в США. У той же час відповідно до Директиви ЄС 2009/48/ЄС від 18 червня 2009 р., що набрала чинності у 2011 році, ПДК металів нижче, і це може призвести до ситуації, коли заборонені або вилучені з продажу в країнах ЄС дитячі товари можуть з'явитися в інших країнах і регіонах з менш жорсткими стандартами.

Стандарт ISO 8124-3-2001 передбачає, що випробуванням підлягають виключно тільки такі іграшки, які дитина може взяти в рот або піднести до рота; що іграшки для дітей старше 6 років не становлять суттєвої небезпеки для здоров'я; стандарт регулює кількість токсичного елемента, вивільняється в кислому розчині, і передбачається, що саме така його кількість потрапляє в організм дитини при контакті з іграшкою; загальний денний обсяг надходження матеріалів з іграшок в організм дитини не повинна перевищувати 8 мкг [11].

На заміну попередньому Стандарту з 2016 року вступає в дію міжнародний стандарт ГОСТ ISO 8124-3-2014 «Безпека іграшок», що прийнятий Міжнародною радою по стандартизації, метрології, і сертифікації у 2014 р. Цей стандарт встановлює вимоги та методи контролю виділення шкідливих для здоров'я дитини елементів (сурма, миш'як, барій, кадмій, хром, свинець, ртуть і селен), що містяться в матеріалах іграшки та її скла-

дових частинах, за винятком недоступних для контакту матеріалів. Вимоги даного стандарту поширюються на розчинні сполуки цих елементів і не нормують їх загальний вміст у матеріалах іграшки. Цей стандарт поширюється на наступні матеріали іграшок:

- покриття з фарб, лаків, глазури, друкарської фарби, полімерів та аналогічних матеріалів;
- полімери і подібні їм матеріали, включаючи шаруваті пластики, в тому числі дубльовані текстильні матеріали;
- папір та картон поверхневою щільністю до 400 г/м²;
- тканини, натуральні і синтетичні;
- скло, кераміка, металеві матеріали;
- інші матеріали, забарвлені або незабарвлені (дерево, фанера, шкіра, кістка, твердий картон);
- матеріали для малювання (графітові стрижні, рідкі чорнило для ручок);
- матеріали для ліплення, включаючи спеціальні пасти і гелі; фарби, лаки, глазури, порошки та інші аналогічні речовини для нанесення покриттів, присутні в іграшці в твердому або рідкому стані.

Цей стандарт не застосовується для іграшок або деталей іграшок, які виключають можливість проникнення токсичних елементів в організм дитини, оскільки він не буде брати їх в рот (виходячи з призначення, ваги, розміру, інших характеристик, а також, враховуючи передбачуване поведіння дитини з іграшкою такого типу).

В той же час з 2008 до 2014 року на території України застосовувався Технічний регламент (далі ТР) з безпеки іграшок, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2008 р. №901 «Про затвердження Технічного регламенту безпеки іграшок» [29]. Даним ТР було передбачено, що кількість речовини у розчинній формі, що може потрапити в організм дитини віком до 14 років під час користування іграшкою, не повинна перевищувати значень (міліграмів на день): сурми – 0,2; миш'яку – 0,1; барію – 25; кадмію – 0,6, хрому – 0,3; свинцю – 0,7; ртуті – 0,5; селену – 5. Розділ «Санітарно-гігієнічні вимоги» передбачав, що проектування та конструювання іграшок має проводитися відповідно до гігієнічних вимог, які визначаються центральним органом викона-

вчої влади у сфері охорони здоров'я. Інші положення ТР стосувались безпеки для здоров'я дитини в частині попередження травматизму (падіння, задушення, опіки, випадкове ковтання, вдихання чи доторкання до шкіри, слизових оболонок, у тому числі очей, удару електричним струмом та інше).

На заміну попередньому ТР з лютого 2014 року відповідно до Постанови КМУ від 11.07.2013 №515 «Про затвердження Технічного регламенту безпечності іграшок» набрав чинності новий технічний регламент. З тексту документу вилучено санітарно-гігієнічні вимоги, вимоги до вмісту важких металів, введено дозвіл на використання 11 найменувань алергенних ароматичних речовин в настільних іграх для дітей віком старше 3 років. Вперше введено поняття «презумпція відповідності», а саме припущення, якщо виробник (імпортер) добровільно заявляє про відповідність іграшок національним стандартам, то є доказом відповідності іграшок основним вимогам щодо безпечності у вигляді Декларації про відповідність з терміном дії 10 років [12,13].

Захист внутрішнього ринку від небезпечних та неякісних іграшок здійснювався державною санітарно-епідеміологічною службою на етапах експертизи нормативної документації, постановки зразків на виробництво та реалізації для населення за показниками: як конструкція іграшки, стійкість та фіксація фарб, одориметричні показники, рівні міграції окремих летучих речовин тощо.

Періодичність здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду за іграшками визначено постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 №1405 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності для санітарного та епідемічного благополуччя населення та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)», відповідно до якої виробники та організації, що реалізують ТДА віднесено до об'єктів з низькими ступенем ризику. Тому планові заходи (контролю) за діяльністю таких суб'єктів господарювання виконувалось не частіше, ніж 1 раз на 5 років, починаючи з 2012 р. До того часу вибірково лаборатор-

ний контроль за відповідністю іграшок гігієнічним вимогам при їх виробництві та реалізації проводився не рідше двох разів на рік, а також при зміні технології виробництва, корекції рецептури та ін.

Слід мати на увазі, що реалізація іграшок проводиться в основному фізичними особами - підприємцями, які знаходяться на спрощеній системі оподаткування і відповідно до Закону України «Про особливості здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності щодо фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності», то взагалі не підлягають державному нагляду (контролю).

За результатами ретроспективного аналізу, з 2012 до 2014 року кількість перевірок фахівцями Держсанепідслужби України вітчизняних виробників товарів для дітей скоротилась у 8 разів; частка виявлених порушень збільшилась у 4 рази серед виробників та у 2 рази у торговельній мережі; кількість лабораторних досліджень товарів дитячого асортименту скоротилась у 2,35 рази [14-15].

В той же час, за результатами власних досліджень на підставі вивчення пріоритетів батьків щодо вибору іграшок, нами показано що більше 40% сімей купують дитячі іграш-

ки у спеціалізованих відділах з продажу дитячих товарів великих торговельних центрів; кожна третя родина купує іграшки через Інтернет або у приватних осіб на ринку та 82% батьків вважають безпеку для здоров'я дітей та зручність іграшки у використанні (31%). Факторами, що впливають на вибір іграшок при їх купівлі, 75% батьків відзначили «якість» та 59% «вартість іграшки». Серед країн-виробників 43% дорослих віддають перевагу вітчизняним виробникам та 40% виробникам з країн ЄС. Понад половини дітей віком від 1 до 3 років та понад 90% дітей інших вікових груп користуються предметами для творчої діяльності. Діти віком від 1 до 3 років вдома користуються іграшками з тривалістю від 0,75 годин на день (олівці) до 1,73 годин (брязкальця, прорізувані тощо). Ігрова діяльність дітей 3-6 років триває від 0,94 годин на день (іграшки з дерева) до 1,94 годин на день (іграшки з пластмаси) [16]. У дошкільному закладі за щоденної тривалістю контакту з організмом дитини випереджають іграшки з пластмаси (1,21-2,00 годин); у дітей до 3 років – дерев'яні та гумові іграшки (0,83-0,88 годин); у дітей 4-6,5 років набори для творчості (1,28-1,59 годин); олівці / фломастери (1,22-1,50 годин); настільно-друковані ігри (1,10-1,23 годин) [17].

Висновки

З'ясовані особливості сучасного стану контролю за безпекою іграшок в державі та за кордоном. Встановлені особливості тривалості контакту з різними видами іграшок в залежності від віку дітей, що виховуються вдома та в дошкільних закладах. Показано, що встановлені особливості асортименту іграшок, що існує на українському ринку, їх різноманіття за функціональним призначенням та складом матеріалів, що використовуються для їх виготовлення, є основою для розробки гігієнічної класифікації даного виду продукції.

1. Виявлено, що більше 60% українських батьків купують іграшки через неконтрольовані державою Інтернет-магазини (34,6%) та у приватних осіб на ринку (30,1%); серед країн-виробників батьки віддають перевагу вітчизняним виробникам (43%) та виробникам з країн ЄС (40%).

2. Встановлено, що тривалість контакту з іграшками у дітей від 1 до 3 років складає від 0,75 годин на день (олівці) до 1,73 годин (брязкальця); у віці 3-6 років контакт триває від 0,94 годин на день (іграшки з дерева) до 1,94 годин на день (іграшки з пластмаси); половини дітей віком від 1 до 3 років та понад 90% дітей старше 3 років користуються предметами для творчої діяльності.

3. Встановлено, що перше рангове місце за тривалістю контакту з організмом дитини у ДНЗ незалежно від віку займають іграшки з пластмаси (від 1,21 до 2,00 годин щоденно). Друге рангове місце: у дітей до 3 років займають дерев'яні та гумові іграшки (0,83-0,88 го-

дин щоденно); у дітей 4-6,5 років набори для творчості (1,28-1,59 годин щоденно); олівці/фломастери (1,22-1,50 годин); настільно-друковані ігри (1,10-1,23 годин щоденно).

4. Ретроспективно встановлено, що з 2012 до 2014 року кількість перевірок фахівцями Держсанепідслужби України вітчизняних виробників товарів для дітей скоротилась у 8 разів; частка виявлених порушень збільшилась у 4 рази серед виробників та у 2 рази у торгівельній мережі; кількість лабораторних досліджень товарів дитячого асортименту скоротилась у 2,35 рази.

5. Аналіз чинного вітчизняного та міжнародного досвіду нормативно-правового забезпечення в частині збереження здоров'я дітей при виробництві, реалізації та використанні іграшок свідчить про їх невідповідність віковим життєво важливим особливостям дитячого організму: в Європейському Співтоваристві вимоги Директив та ISO ЄС носять добровільний характер і стосуються виключно іграшок, які дитина віком до 6 років може взяти в рота. У гармонізованому до європейських стандартів вітчизняному Технічному регламенті безпеки іграшок відсутні вимоги до санітарно-гігієнічних показників та вмісту важких металів; дозволено використання 11 алергенних ароматичних речовин в настільних іграх для дітей старше 3 років; заходи безпеки стосуються виключно попередження травматизму (падіння, удушення, вдихання, удару електричного струму та інше).

ЛІТЕРАТУРА

1. Царьова Н.С., Задорожний А.В. Стан безпеки дитячих іграшок в Україні / Збірник наукових праць Одеської державної академії технічного регулювання та якості. Одеса, 2012. Вип.1. С. 30-31.
2. Полька Н.С., Яцковська Н.Я., Платонова А.Г. Гігієнічне забезпечення умов життєдіяльності дітей: проблеми та шляхи їх вирішення // Досвід та перспективи наукового супроводу проблем гігієнічної науки та практики. Зб. наук. пр. К., 2011. С. 70-80.
3. Конвенція про права дитини: від 20.11.1989. // Юридичний вісник України. 2005. №48. 12 с.
4. Конституція України. Від 28.06.1996 р., №254к/96-ВР // ВВР України. 1996. №30. 141 с. Закон України «Про охорону дитинства»: від 26.04.2001. №2402-III // ВВР України. 2001. №30. 142 с.
5. Сімейний кодекс України. Від 10.01.2002. №2947-III // ВВР України. 2002. №21-22. 135 с.
6. Шуміло О.М. Правові основи забезпечення екологічної безпеки дитячих іграшок в Україні / Форум права. 2009. №3. С. 697-703 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2009-3/09somivu.pdf>
7. Про затвердження «Правил комісійної торгівлі непродовольчими товарами»: Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків України від 13.03.1995. №37.
8. Галань О.В. Аналіз ринку дитячих іграшок в Україні // Формування механізмів управління якістю та підвищення конкурентоспроможності підприємств. VI Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція студентів, аспірантів та молодих вчених / Дніпропетровськ, 26 березня 2015. Тези доповідей. Дніпропетровськ, 2015. С. 59-60.
9. Войнаш Л.Г. Товарознавство непродовольчих товарів. Підручник для студ. вищих навч. закладів. (заг. ред.). К., НМЦ «Укросвіта», 2004. 436 с.
10. Vieth B., Pirow R., Luch A. Safety limits for elements in toys: a comparison between the old and the new European toys safety directive / Arch Toxicol. 2014. Vol.88. P. 2315-2318.
11. Про затвердження Технічного регламенту безпеки іграшок: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2008. №901 / Офіційний вісник України. 2008. №78. 2615 с.
12. Про затвердження Технічного регламенту безпечності іграшок. Постанова КМУ від 11.07.2013. №515 / Офіційний вісник України. 2013. №61. 2192 с.
13. Платонова А.Г., Сомова Т.Є. Результати державного санітарно-епідеміологічного нагляду за обігом товарів для дітей у 2012-2014 рр. / Актуальні питання гігієни та екологічної безпеки України: збірка тез доповідей наук.-практ. конф. К., 2015. С. 106-108.

14. Сомова Т.Є., Шкарбан К.С. Результати лабораторно-інструментального контролю товарів для дітей у 2012-2014 роках / Актуальні питання гігієни та екологічної безпеки України: збірка тез доповідей наук.-практ. конф. К., 2015. С. 110-112.
15. Платонова А.Г., Яцковська Н.Я., Шкарбан К.С., Саєнко Г.М. Особливості пріоритетів батьків щодо вибору іграшок та тривалість їх використання дітьми різного віку. Гігієна населених місць. Зб. наук. пр. К., 2015. Вип.66. С. 241-252.
16. Платонова А.Г., Яцковська Н.Я., Шкарбан К.С., Саєнко Г.М. Характеристика асортименту та тривалості контакту дітей з іграшками у дошкільному навчальному закладі. Гігієна населених місць. Зб. наук. пр. К., 2015. Вип.65. С. 218-226.

**ОБОСНОВАНИЕ ГИГИЕНИЧЕСКИХ ПРИНЦИПОВ
КОНТРОЛЯ ПО ПОКАЗАТЕЛЯМ БЕЗОПАСНОСТИ ИГРУШЕК
С УЧЁТОМ МЕЖДУНАРОДНОГО ОПЫТА**

Платонова А.Г., Яцковская Н.Я., Шкарбан Е.С., Саенко Г.М., Сомова Т.Е.

Анализ действующего отечественного и международного опыта нормативно-правового обеспечения в части сохранения здоровья детей при производстве, реализации и использовании игрушек свидетельствует об их несоответствии возрастным жизненно важным особенностям детского организма: в Европейском Сообществе требования Директив ЕС и ISO носят добровольный характер и касаются исключительно игрушек, которые ребёнок в возрасте до 6 лет может взять в рот. В гармонизированном до европейских стандартов Техническом регламенте безопасности игрушек отсутствуют требования к санитарно-гигиеническим показателям и содержания тяжёлых металлов; разрешено использование 11 аллергенных ароматических веществ в настольных играх для детей старше 3 лет; меры безопасности касаются исключительно предупреждение травматизма (падения, удушья, вдыхание, удар электрического тока и другое).

Особенности использования детьми различных по составу сырья видов игрушек и продолжительность непосредственного контакта с кожей и слизистыми оболочками является основой для разработки гигиенической классификации данного вида продукции и требует оптимизации перечня показателей безопасности, подлежащих обязательному контролю для обеспечения сохранения общественного здоровья.

**SUBSTANTIATION OF HYGIENIC PRINCIPLES CONTROL IN TERMS
OF SAFETY OF TOYS BASED ON INTERNATIONAL EXPERIENCE**

A.G. Platonova, N.Ya. Yatskovskaya, E.S. Shkarban, H.M. Saenko, T.E. Somova

Analysis of current domestic and international experience in regulatory compliance in part of securing the health of children in the production, sale and use of toy indicates that the discrepancy of the age vital characteristics of a child: the European Community requirements of EU Directives and ISO are voluntary in nature and relate exclusively to toys that a child under 6 years can take by mouth. In harmonised European toy safety standards Technical regulations there are no requirements for sanitary parameters and heavy metals content; allowed the use of 11 allergenic aromatic substances in table games for children aged 3 and up, come in and relating security solely injury prevention (falls, suffocation, inhalation, electrocution, etc.). Features the use of various types of raw materials for the composition of toys and the duration of direct contact with the skin and mucous membranes is the basis for the development of hygienic classification of this product and require optimization of the list of safety performance indicators subject to mandatory control to ensure the preservation of the public health.